

UOKIK

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

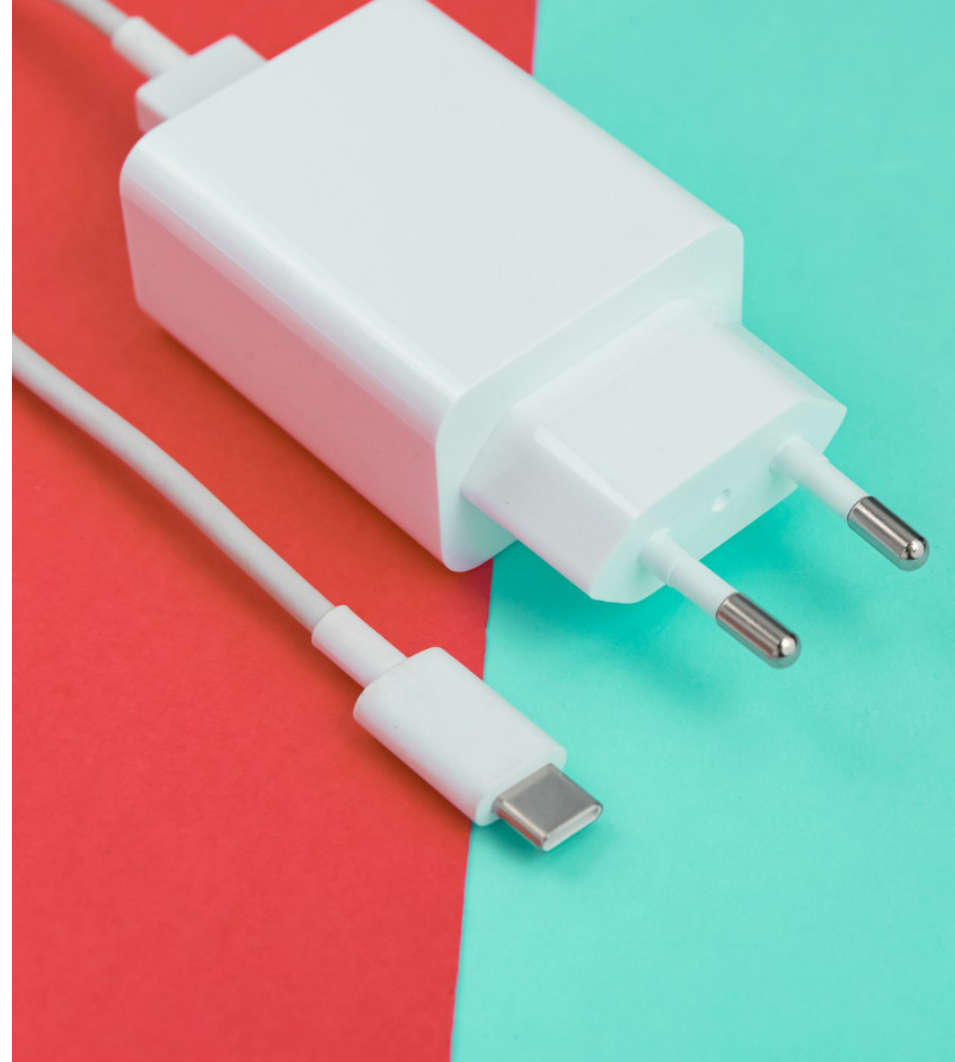
Krajowa Administracja
Skarbowa

INFORMACJA ZE WSPÓLNEGO PROJEKTU KAS, IH I UOKIK
kontrola spełnienia wymagań przez importowany sprzęt elektryczny
(ładowarki i zasilacze).

WSTĘP

Swobodny przepływ bezpiecznych i spełniających obowiązujące wymagania towarów w ramach Jednolitego Rynku jest jednym z fundamentów Unii Europejskiej (UE). Jednak nie wszystkie towary wytwarzane poza UE i sprowadzane na jej teren spełniają obowiązujące wymagania. Skuteczną formą eliminowania wyrobów niezgodnych lub stanowiących zagrożenie, a sprowadzanych spoza UE, jest zatrzymywanie ich przez organ celny już na granicy. Funkcjonariusze Krajowej Administracji Skarbowej (KAS), w przypadku wystąpienia przesłanek określonych w art. 26 ust. 1 rozporządzenia 2019/1020¹ mogą zatrzymać wyrób na granicy i przed dopuszczeniem go do obrotu zwrócić się do właściwego, ze względu na przedmiot wniosku, organu nadzoru rynku o wydanie opinii czy wyrób spełnia wymagania. W przypadku ładowarek i zasilaczy wnioski są kierowane do Inspekcji Handlowej. W ramach sprawdzania czy wyrób spełnia wymagania, organ nadzoru rynku może pobrać go do badań laboratoryjnych. Wydanie opinii o niespełnieniu przez ładowarkę bądź zasilacz wymagań, powoduje niedopuszczenie jej do swobodnego obrotu na terenie UE.

Jeśli poziom stwierdzonego zagrożenia jest poważny, np. stwierdzono w wyniku badań możliwość porażenia prądem użytkownika, ładowarka bądź zasilacz powinny zostać zniszczone. Jednocześnie informacja o takim niebezpiecznym produkcie jest wprowadzana do unijnego systemu Safety Gate – RAPEX², służącemu wymianie informacji między organami nadzoru rynku w państwach członkowskich, aby organy te mogły podjąć stosowne działania, gdyby ten produkt był udostępniany na ich rynkach.

CEL WSPÓLNEGO PROJEKTU

Celem projektu było zapobieżenie dopuszczeniu do obrotu na terenie Polski ładowarek i zasilaczy stwarzających poważne zagrożenie dla konsumentów. Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów jest priorytetem Inspekcji Handlowej (IH), Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), jak i KAS, dlatego zrealizowano wspólny projekt, podczas którego sprawdzono bezpieczeństwo importowanego konsumenckiego sprzętu elektrycznego w zakresie spełniania wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 roku ws. wymagań dla sprzętu elektrycznego³, posiłkując się parametrami określonymi w normie zharmonizowanej PN-EN 62368-1:2015-03 „Urządzenia techniki fonicznej/wizyjnej, informatycznej i telekomunikacyjnej – Część 1: Wymagania bezpieczeństwa⁴”.

Był to pierwszy wspólny projekt IH, UOKiK i KAS w zakresie ładowarek i zasilaczy, choć nie pierwszy w zakresie bezpieczeństwa sprzętu elektrycznego (w 2018 r. zrealizowano wspólny projekt dotyczący girland świetlnych – „lampek choinkowych”).

TERMIN REALIZACJI PROJEKTU:

Działania były prowadzone od 14 czerwca do 20 sierpnia 2021 r. Natomiast badania laboratoryjne realizowano w okresie 26 lipca – 30 września 2021 r.

PRZEDMIOT PROJEKTU:

Działania skupiły się na przebadaniu w akredytowanym laboratorium ładowarek i zasilaczy, które są ogólnie dostępne dla konsumentów, np. zasilacze do laptopów czy ładowarki sieciowe do telefonów komórkowych. Ładowarki do telefonów komórkowych stanowiły 69 % wszystkich sprawdzonych w ramach projektu wyrobów.

Na następnej stronie przedstawiono wykres obrazujący podział procentowy rodzajów wyrobów poddanych badaniom laboratoryjnym.

BADANIA LABORATORYJNE

Wyroby zostały przebadane przez akredytowane laboratorium Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG Centrum Badań i Certyfikacji Zespół Laboratoriów Badawczych, ul. Leopolda 31, 40-189 Katowice. Łączenie przebadano 13 modeli wyrobów – 11 ładowarek i 2 zasilacze. Badania obejmowały punkty normy PN-EN 62368-1:2015-03³ dotyczące wymagań, które wpływają na bezpieczeństwo użytkownika sprzętu elektrycznego, m.in. wytrzymałość izolacji, przyrost temperatury, napięcie dotykowe, dostęp do energii elektrycznej. Niespełnienie tych wymagań może stanowić istotne zagrożenie dla konsumenta podczas użytkowania tych wyrobów. Zastosowanie niedostatecznej izolacji może wpływać na przegrzewanie się urządzeń, a w rezultacie doprowadzić do ich uszkodzenia i ryzyka powstania pożaru. Dostęp do części pod napięciem stwarza natomiast ryzyko porażenia prądem elektrycznym użytkownika.

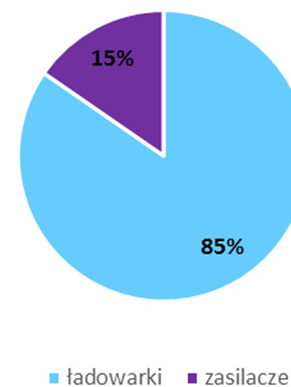
Zdjęcie.
Przygotowanie do badania przyrostów temperatury.

Badanie laboratoryjne jest wieloetapowe i zaczyna się od właściwego przygotowania próbki. Poniżej znajduje się zdjęcie ładowarki, która została przygotowana do zmierzenia przyrostów temperatury. Jak widać sprawdzenie bezpieczeństwa elektrycznego tego rodzaju urządzeń możliwe jest jedynie w doświadczonym laboratorium badawczym przy stosownym przygotowaniu próbki i zastosowaniu odpowiednich instrumentów oraz metod.

Wykres. 1 Podział procentowy wyrobów przebadanych laboratoryjnie

Podział procentowy wyrobów przebadanych laboratoryjnie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WIIH

MIEJSCE ODPRAWY

W czasie realizacji projektu, ładowarki i zasilacze były zatrzymywane we właściwości 4 urzędów celno-skarbowych w: Gdańsku, Lublinie, Poznaniu, Warszawie. Zatem, zgodnie z procedurą, w projekt były zaangażowane wojewódzkie inspektoraty IH (WIIH), na terenie których funkcjonariusze KAS dokonywali zatrzymań i wnioskowali o wydanie opinii w kwestii spełniania wymagań. Najwięcej wyrobów pobrano do badań w Warszawie (38,5 % wszystkich przebadanych wyrobów). Poniżej zamieszczono tabelę pokazującą szczegółowy rozkład liczby pobranych próbek pomiędzy WIIH.

WIIH	Ładowarki	Zasilacze
Warszawa	4	1
Poznań	4	0
Gdańsk	2	0
Lublin	1	1
Razem:	11	2

WYNIKI PROJEKTU

Ocenię poddano łącznie 61 modeli ładowarek i zasilaczy, co stanowiło 71 770 sztuk. Do badań laboratoryjnych pobrano 13 próbek – 11 próbek ładowarek i 2 próbki zasilaczy, co łącznie stanowiło ponad 10 600 sztuk. W wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że 5 próbek nie spełniło wymagań konstrukcyjnych, stwarzając zagrożenie dla użytkowników (4 ładowarki i 1 zasilacz, co wynosi 38,5 % zbadanych wyrobów; natomiast łącznie oznacza to niedopuszczenie na unijny rynek ponad 3 tys. sztuk wadliwych wyrobów). Szczegółowe dane znajdują się w tabeli załączonej do informacji.

Poza sprawdzeniem ładowarek i zasilaczy w badaniach laboratoryjnych, inspektorzy WIIH weryfikowali także zgodność zatrzymywanych wyrobów z wymaganiami formalnymi (oznakowanie i poprawność dołączonej dokumentacji), określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju ws. wymagań dla sprzętu elektrycznego oraz ustawie z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku⁶.

Ocenię pod względem formalnym poddano, zarówno 13 próbek wyrobów pobranych do badań laboratoryjnych, jak i wyroby, które nie były badane laboratoryjnie, ale mogły zostać objęte projektem – 48 próbek. Wydano 12 negatywnych opinii celnych w odniesieniu do wyrobów przebadanych laboratoryjnie oraz 48 negatywnych opinii dotyczących wyrobów, które sprawdzono w zakresie wymagań formalnych. W sumie 60 negatywnych opinii celnych dotyczyło łącznie 70 554 sztuk wyrobów. Tylko 1 próbka spośród przebadanych laboratoryjnie spełniała wymagania pod względem konstrukcyjnym i formalnym.

Niezgodności formalne⁷ stwierdzone w ładowarkach i zasilaczach najczęściej polegały na:

- braku bezpośredniego zamieszczenia na wyrobie nazwy i adresu producenta i importera;
- braku instrukcji w języku polskim oraz informacji dot. bezpiecznego użytkowania;
- przedstawieniu nieprawidłowej deklaracji zgodności – brak odniesienia do właściwych aktów prawnych⁸;
- braku okazania deklaracji zgodności podczas zatrzymania.

Po wydaniu negatywnej opinii dla organów celnych, dotyczącej wyłącznie niezgodności formalnych, organ nadzoru rynku może wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności formalnych (np. brak adresu producenta lub importera, niekompletna deklaracja zgodności). Na wniosek importera, organ celny może wyrazić zgodę, na dokonanie stosownych działań w ramach właściwej procedury celnej. Importerzy nadal są w trakcie przeprowadzania działań naprawczych, w efekcie których towar będzie mógł zostać dopuszczony do obrotu⁹.

Podczas prowadzonych działań na granicy zostały również zabezpieczone ładowarki sprowadzone przez importera, który posługiwał się bezprawnie znakiem handlowym znanej marki. Ładowarki nie zostały dopuszczone do obrotu a KAS podjął odrębnie stosowne działania, w związku z podejrzeniem naruszenia praw własności intelektualnej.

Polski Punkt Kontaktowy systemu RAPEX¹⁰, umiejscowiony w UOKiK, jest w trakcie kompletowania niezbędnej dokumentacji i wprowadzania do systemu notyfikacji o wyrobach stwarzających poważne zagrożenie, niedopuszczonych do obrotu w ramach wspólnego projektu.

PODSUMOWANIE PROJEKTU

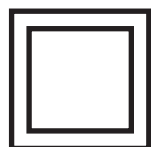

38,5 % wyrobów przebadanych laboratoryjnie okazało się niezgodnych z wymaganiami, stwarzając poważne zagrożenie dla użytkowników, np. brak odpowiedniej izolacji elektrycznej, co może doprowadzić do porażenia prądem użytkownika. Podobne zagrożenie niesie ze sobą dostęp do części czynnych pod napięciem. Nieprawidłowo skonstruowana ładowarka bądź zasilacz może także doprowadzić do przegrzewania podłączonych urządzeń, np. telefonów, tabletów, a w efekcie do ich uszkodzenia.

Dlatego tak ważne jest, żeby każdy konsument przez rozpoczęciem użytkowania danego wyrobu zapoznał się z informacjami dotyczącymi bezpieczeństwa, niezbędnymi do korzystania z urządzenia zgodnie z jego przeznaczeniem. Na urządzeniach powinny być podane: napięcie(-a) znamionowe lub zakres(y) napięcia znamionowego (w woltach), częstotliwość znamionowa lub zakres częstotliwości znamionowej (w hercach), prąd znamionowy (w miliamperach lub w amperach). Ponadto na ładowarkach i zasilaczach powinna znajdować się klasa ochronności przeciwporażeniowej.

Klasa II, która jest najczęściej stosowana przy ładowarkach i zasilaczach (piktogram oznaczający klasę II powyżej), świadczy o zastosowaniu podwójnej izolacji, która ma na celu ochronę użytkownika przed ewentualnym porażeniem prądem.

Projekt wykazał, że częściej sprowadzane są ładowarki niż zasilacze. Wiąże się to z faktem, że zasilacze zazwyczaj dołączane są do urządzeń i oferowane w zestawach, natomiast w przypadku ładowarek, konsumenci często kupują wyrób z uniwersalną końcówką (np. micro USB typ B lub typ C), który może być stosowany, zarówno do ładowania telefonów komórkowych, jak i innych mobilnych urządzeń (np. tabletów).

DZIAŁANIE IH I UOKiK NA RYNKU SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO (ŁADOWARKI I ZASILACZE)

Konsumencki sprzęt elektryczny jest jednym z priorytetów kontrolnych Inspekcji Handlowej, ze względu na powszechność stosowania tych urządzeń oraz możliwe wysokie ryzyko związane z jego użytkowaniem (np. porażenie prądem czy powstanie pożaru). Zarówno ładowarki, jak i zasilacze są również częstym przedmiotem skarg konsumenckich.

IH, również na zlecenie Prezesa UOKiK, prowadzi regularne kontrole i interweniuje na rynku sprzętu elektrycznego. W I kwartale 2019 r. realizowano m.in. program kontroli, którym objęte zostały ładowarki sieciowe, w tym ładowarki USB. Kontrolą objęto wówczas 187 wyrobów, przekazując do badań laboratoryjnych 15 modeli¹¹. 12 z nich (80 %) zostało zakwestionowanych, ze względu na brak wytrzymałości elektrycznej izolacji, niewłaściwe wymiary części wtyczki, dostęp do części pod napięciem, brak odporności na temperaturę. Natomiast w III kwartale 2020 r. skontrolowano łącznie 185 ładowarek i zasilaczy. Badaniom laboratoryjnym poddano 37 wyrobów, z czego 25 z nich (68 %) zostało zakwestionowanych. Stwierdzono: zbyt słabą izolację przed dostępem do części znajdujących się pod napięciem, co podczas użytkowania może doprowadzić do zwarcia, bądź porażenia prądem użytkownika.

Podczas kontroli planowych IH, w miarę dostępnych zasobów, pobierane są próbki do badań laboratoryjnych, co pozwala na wykrycie i wyeliminowanie z obrotu wyrobów stwarzających poważne ryzyko. Przedstawione statystyki pozwalają na stwierdzenie, że działania IH i UOKiK przyczyniły się w ostatnich latach do spadku odsetka tego rodzaju wadliwych urządzeń znajdujących się na rynku polskim.

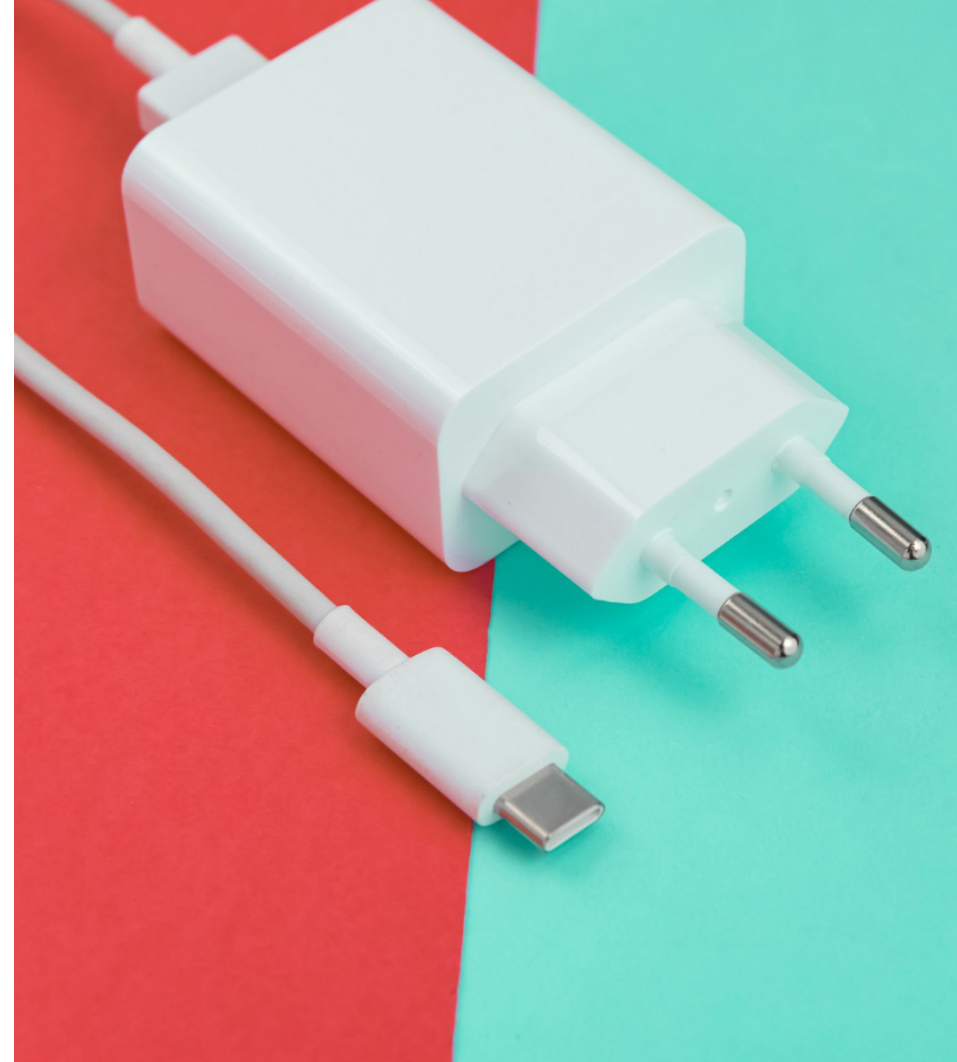
Duża grupa produktów wytwarzana jest poza Europejskim Obszarem Gospodarczym, gdzie producenci nie zawsze przeprowadzają właściwą ocenę bezpieczeństwa i jakości wytwarzanych wyrobów. Dlatego importerzy powinni dokładać większej staranności i sprawdzać bezpieczeństwo, a także spełnienie wymagań formalnych, jeszcze przed wprowadzeniem sprzętu elektrycznego do obrotu na terenie Unii Europejskiej¹².

Zarówno przedsiębiorcy, jak i konsumenci, mogą sprawdzić czy wyrób, który posiadają, spełnia wymagania i nie stanowi zagrożenia, przeglądając dostępne publicznie unijne systemy, w których gromadzone są dane na temat wykrytych przez organy nadzoru rynku na terenie Unii Europejskiej wyrobów niezgodnych:

- Safety Gate – RAPEX (<https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport>) oraz
- ICSMS (<https://webgate.ec.europa.eu/icsms/public/productSearch.jsp?locale=pl>).

Wspólny projekt pozwolił uniknąć wprowadzenia do obrotu ponad 3 tys. wyrobów niespełniających wymagań konstrukcyjnych i formalnych, a więc niebezpieczne urządzenia nie trafiły do rąk konsumentów. Zapobiegł również dopuszczeniu do obrotu ok. 67 tys. sztuk wyrobów niespełniających wymagań formalnych.

Ze względu na możliwość wyeliminowania nieprawidłowo skonstruowanych wyrobów jeszcze przed wprowadzeniem do obrotu (zatrzymanie na granicy) i zwiększenie skuteczności ochrony konsumentów przed niebezpiecznymi wyrobami, UOKiK i IH regularnie współpracują z KAS w zakresie bezpieczeństwa wyrobów importowanych na rynek polski.

PRZYPISY KOŃCOWE

1. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów oraz zmieniające dyrektywę 2004/42/WE (Dz. U. UE L 169 z 25 czerwca 2019 r., str. 1; dalej: rozp. (UE) 2019/1020) – zgodnie z art. 26 ust. 1 funkcjonariusze zawieszają dopuszczenie produktu do obrotu, jeżeli w toku kontroli na mocy art. 25 ust. 3 zostanie ustalone, że istnieją przesłanki, by przypuszczać, że produkt nie jest zgodny z prawem Unii, które ma do niego zastosowanie, lub że produkt stwarza poważne ryzyko dla zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska lub jakiegokolwiek innego interesu publicznego, o którym mowa w art. 1. Przed 16 lipca 2021 r. zastosowanie miał art. 27 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008 r., str. 30)
2. <https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport>
3. Dz. U. poz. 806
4. Dalej: norma PN-EN 62368-1:2015-03
5. pkt 5.3 testy próbnikami dostępu do energii elektrycznej; pkt 5.4.8 kondycjonowanie w podwyższonej wilgotności; pkt 5.4.9.1 wytrzymałość izolacji; pkt. 5.4.1.2 (test wg. pkt 5.4.1.3 kryteria zgodności materiałów i wymagań dot. izolacji); pkt 5.4.1.4. przyrost temperatury; pkt 5.6 wymagania dla przewodu ochronnego; pkt 5.7 napięcie dotykowe, prąd dotykowy i prąd przewodu ochronnego.
6. Dz. U. z 2021 r., poz. 514, ze zm.; dalej: uosozinr
7. Definicja znajduje się w art. 4 pkt 12a uosozinr. W stosunku do jednego wyrobu można było stwierdzić wystąpienie kilku nieprawidłowości formalnych.
8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/35/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku sprzętu elektrycznego przewidzianego do stosowania w określonych granicach napięcia - Dz. Urz. UE L 96 z 29.03.2014 r., str. 357
9. UWAGA: zgodnie z art. 27 rozp. (UE) 2019/1020, „dopuszczenia do obrotu nie należy uważać za dowód zgodności z prawem Unii” – gdyż sprawdzenia dokonano tylko w wybranym zakresie, a nie całościowo, czyli ze wszystkimi mającymi zastosowanie przepisami. Dodatkowo jeden podmiot mógł wprowadzić więcej niż jeden wyrób objęty projektem.
10. Safety Gate: the EU Rapid Alert System for Dangerous non-food products – system utworzono na mocy dyrektywy 2001/95/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 grudnia 2001 r. w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów (Dz. Urz. UE L 11 z 15.01.2002 r., str. 4, z późn. zm.). Co tydzień (w każdy piątek) zgłoszenia są publikowane w jęz. polskim na stronie Komisji Europejskiej pod adresem: <https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#weeklyReport>
11. https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=16286
12. Art. 16 pkt. 1-3 uosozinr. Natomiast art. 16 pkt 9 uosozinr – zobowiązuje importerów do badania próbek wyrobów wprowadzanych do obrotu w uzasadnionych przypadkach.